

مراقبت از زخم فشاری

تهیه کننده : زهرا جمالی

کارشناس پرستاری

تاریخ تدوین: بهار 1403

تاریخ بازنگری: بهار 1407

کد سند: Bavan.Hp.SUR.3.17

عوارض زخم های فشاری :

سلولیت : عفونت پوست و بافت های نرم متصل به آن است .
این می تواند باعث گرم شدن ، قرمزی و تورم ناحیه آسیب دیده شود. افراد مبتلا به آسیب عصبی اغلب در ناحیه ای که تحت تاثیر سلولیت قرار گرفته است احساس درد نمیکنند.

عفونت های مفصلی و استخوانی : عفونت های مفصلی (آرتریت سپتیک) می تواند به غضروف و بافت آسیب برساند. عفونت های استخوانی می تواند عملکرد مفاصل و اندام ها را کاهش دهد.

سرطان : زخم های طولانی مدت و غیرالتهاب بخش می توانند به نوعی سرطان سلول سنگفرشی تبدیل شوند.

سپسیس : به ندرت ، زخم پوستی منجر به سپسیس (واکنش شدید نسبت به عفونت) می شود.

آپازخم فشاری باعث مرگ می شود :

اگر رسیدگی به بیماران بستری بی حرکت ضعیف باشد احتمال ایجاد زخم بستر بالا می رود . بهترین کار پیشگیری است . بیماری که توانایی حرکت ندارد باید به صورت منظم حرکت داده شود تا فشار در نقاطی از بدن باعث شکسته شدن پوست نگردد.

اگر زخم بستر به مرحله چهار برسد احتمال مرگ و میر بالا می رود. بهتر است زخم بستر در مراحل اولیه شناسایی و درمان شود. با این کار از مرگ کاملاً قابل اجتناب ناشی از زخم های بستر جلوگیری می شود.

منبع: کتاب داخلی جراحی برونر سوارث

کنترل بی اختیاری ادراری و مدفوعی - جلوگیری از ساییدگی و کشش پوست با استفاده از بلند کردن و جابجایی بیمار توسط دو یا چند نفر با استفاده از یک ملحفه اضافی ، عدم کشاندن بیمار بر روی تخت جهت مرتب کردن بستر بیمار، پیشگیری از سرخوردن بیمار در بستر ، خشک و بدون چین و چروک نگه داشتن بستر بیمار ، تغذیه کافی و مناسب که شامل رساندن مایعات فراوان و رژیم پرکالری و پروتئین به بدن فرد مستعد می باشد.

نحوه درمان زخم فشاری

درمان زخم بستر به مرحله و شدت بستگی دارد.

مرحله 1 : اغلب می تواند در خانه برطرف شود. اگر متوجه گرمای خفیف و تغییر رنگ شدید، موقعیت را تنظیم کنید، پوست را با آب و صابون ملایم تمیز کنید، کاملاً خشک کنید واز یک لوسیون ضد رطوبت استفاده کنید. اگر علائم مرحله یک در عرض 48 ساعت بهبود نیافت به پزشک مراجعه نمایید.

مرحله 2 : زخم فشاری مرحله دو ممکن است توسط پزشک قابل درمان باشد یا رژیم خانگی تمیز کردن کامل ، گاز یا بانداژ دارویی و آنتی بیوتیک تجویز شود.

مرحله 3 و 4 : علائم زخم در این مراحل ممکن است به درمان یا جراحی تخصصی توسط تیم مراقبت از زخم نیاز داشته باشد.

زخم فشاری یا زخم بستر ضایعه ای است که در پوست و بافت های زیرپوستی و بر اثر فشار ممتد و طولانی مدت بر پوست ایجاد می شود. زخم بستر اغلب در نقاطی از بدن ایجاد می شود که پوست روی یک برجستگی استخوانی قرار گرفته و در بین آنها عضله ای نیست مانند پاشنه و بین باسن ها.

زخم فشاری بیشتر در چه محل هایی دیده میشود؟

- پشت سر
- پشت استخوان های کتف
- پشت استخوان خارجی درست بین دوبرجستگی باسن
- پشت پاشنه و مچ پا
- گوش ها
- زانو
- ستون فقرات
- آرنج

در هر کسی که مدت زیادی در بستر می خوابد یا در ویلچر مینشیند و نمی تواند وضعیت خود را به طور مرتب عوض کرده و خود را جابجا کند، جزئی از مراقبت روزانه وی، بررسی مکرر پوست نواحی ذکر شده برای دیدن علائم احتمالی تشکیل زخم فشاری است.

علت های ایجاد زخم فشاری:

- افرادی که بیشتر وقت بر روی تخت یا ویلچر بی حرکت یا با حداقل فعالیت هستند.
- دارای اضافه وزن یا کمبود وزن شدید
- دچار بی اختیاری در دفع ادرار و مدفوع
- در نقاطی از بدن حس خود را از دست داده اند.
- مدت زمان زیادی در یک وضعیت قرار گرفته اند.

زخم فشاری از تحریک پوست تا زخم های باز که مستعد عفونت هستند متغیر است. زخم های فشاری در مراحل اولیه قابل درمان هستند. زخم فشاری چهار مرحله دارد:

1. پوست قرمز به نظر می رسد، ممکن است گرم تر از حالت معمول حس شود و همچنین ممکن است خارش داشته باشد.

2. یک زخم فرو رفته به رنگ قرمز تشکیل میشود و همچنین ممکن است در پوست تاول به وجود بیاید.

3. ظاهری شبیه دهانه، به دلیل آسیب بافت زیر سطح پوست ایجاد میشود، زخم گود میشود و چربی زسر پوست نمایان می شود.

4. آسیب شدید به پوست و بافت که احتمالا با عفونت همراه است وارد میشود. ماهیچه ها، استخوان ها و تاندون ها ممکن است قابل مشاهده باشند.

پیشگیری از زخم فشاری :

اولین قدم در درمان زخم بستر حذف فشار ممتدی است که موجب تشکیل زخم شده است. برای این منظور اقدامات زیر انجام می شود :

جابجایی مکرر بیمار: بیمار باید به کمک پرستار یا سایر بستگان مرتباً تغییر وضعیت داده شود و همچنین در وضعیت مناسب قرار گیرد. همچنین می توان از تجهیزات کمک حرکتی برای جابجا کردن بیمار بدون فشار زیاد استفاده کرد.

سطوح حمایت کننده : استفاده از بالش یا بالشک های حاوی آب یا هوا می تواند به بیمار کمک کند تا فشار زیادی به محل زخم وارد نشود و همچنین در وضعیت مناسب قرار بگیرد.

خارج کردن بافت آسیب دیده و مرده زخم بستر : برای اینکه بافتها بهبود یابند ابتدا باید بافتهای مرده از بدن خارج شوند. برای این منظور از روش های متفاوتی استفاده میشود که عبارتند از :

* عمل جراحی و خارج کردن بافت آسیب دیده از بدن
* وسایل شستشو تحت فشار یا استفاده از پانسمان های خاص که موجب کنده شدن بافتهای مرده از زخم میشود.
* استفاده از مواد شیمیایی مخصوص که مانند آنزیم عمل کرده و بافت مرده را در خود حل می کنند.
* مراقبت مناسب پوست که شامل : حفظ بهداشت پوست با شستشوی پوست با آب نیمه گرم و عاری نگه داشتن آن از هرگونه آلودگی، ادرار و مدفوع - خشک نگه داشتن موضع تحت فشار - ماساژ پوست تحت فشار به صورت دورانی - جهت حرکت عقربه های ساعت - با روغن های ملایم